

Ecomuseu-Farinera de Castelló d'Empúries

Memòria de l'any 2013

L'any 2013, com en anys anteriors, el museu ha patit una considerable reducció pressupostària que, tot i que ha afectat el funcionament del museu, no ha anat necessàriament acompanyada d'una reducció de la seva activitat. S'ha fet un important esforç en la reducció de la despesa i s'ha tancat els exercicis pressupostaris anteriors amb romanent positiu de tresoreria.

Tot i això, els objectius del museu no es veuen minvats i es poden seguir desenvolupant projectes, tots ells amb una part important de finançament extern. S'han aconseguit subvencions que li han permès incorporar millores a l'equipament i desenvolupar nous projectes expositius.

El museu va adoptant funcions que van més enllà de les pròpiament museològiques, amb l'objectiu d'aglutinar i fer cada vegada més forta la institució i el seu paper en la societat. Amb la voluntat del museu de donar servei a la comunitat, els espais del museu s'han obert per tal que entitats i particulars hi puguin realitzar activitats sense ànim de lucre. Any rere any, hem anat augmentat el nombre d'usuaris del museu.

Per tal de reforçar el paper de l'Ecomuseu-Farinera com a un centre d'atracció de visitants, aquest any 2013 l'oficina municipal de turisme del centre històric ha traslladat la seva seu al museu. D'aquesta manera es suma al museu actual un espai d'informació turística molt ampli, tant pel que fa al municipi com pel que fa al turisme de natura.

Públic anual

El públic total d'aquest any 2013 ha estat de 12.949 persones, de les quals 10.132 han estat visitants i 2.817 usuaris.

Visitants

El total de visitants d'aquest any 2013 ha estat d'10.132, que representa un lleuger descens respecte a les xifres de l'any anterior. D'aquests visitants, el 74% han estat visitants individuals (7.471 persones) i 26% ho han fet en grup (2.661 persones).

Pel que fa a l'estadística de visitants segons origen, s'observa com el 69% del total prové del territori català. El 49% és públic de Barcelona i comarques mentre que el 46% de Girona i comarques. Els visitants de les comarques de Tarragona i Lleida queden a molta distància, un 2% i 3% respectivament.

El segon grup de visitants en importància és l'uropeu, amb un 25%. Com cada any domina el públic francès (el 74% d'aquests, un 10% més que l'any anterior), seguit de l'alemany, l'anglès en un 11% i 3%.

El públic de la resta de l'Estat Espanyol és el menys nombrós, amb un 6% sobre el total, amb un descens del 4% respecte el darrer any. Predominen les comunitats autònomes de País Basc, Madrid i Aragó, que per primer cop desbanca a València de la tercera posició.

L'anàlisi dels visitants segons canal d'informació confirma com a més important la informació obtinguda al municipi (62% del total), i dins d'aquest grup, la primera posició és per primera vegada el programa d'activitats (41%), consolidant-se una tendència que ja s'havia apuntat en anys anteriors.

El canal d'informació extern suposa un 28% del total. Dins d'aquest és interessant remarcar que el 19% ja ens coneixen, el 13% a través del boca a orella, un 5 % per una segona visita i un 4% pel Sistema del mNACTEC. Remarcar també que un 52% ens arriba a través de les escoles i un 7% mitjançant altres oficines de turisme.

La informació obtinguda a través d'internet va assolint cada vegada més importància i suposa un 35%, un 3% més que l'any anterior, i les guies turístiques un 36%.

Usuaris

Es considera públic usuari de l'Ecomuseu-Farinera aquell que assisteix per realitzar-hi alguna activitat però no el visita. En total han passat 2.817 usuaris, que suposa un increment del 291 persones.

D'aquests 1.832 ho han fet a través d'una activitat organitzada pel propi museu i 985 persones han assistit a una activitat organitzada per alguna altra entitat, xifra que ha augmentat considerablement respecte l'any passat, confirmant que la Farinera proveïdor de serveis per a d'entitats i col·lectius del municipi.

Ingressos propis anuals

Tot i que encara no han estat aprovats els Comptes generals de l'Ecomuseu-Farinera, exercici 2013, tal i com consta a les dades de la comptabilitat de l'ens, els ingressos propis generats per l'Ecomuseu-Farinera de Castelló d'Empúries són 12.648,87 € de drets reconeguts nets.

Dies anuals d'obertura

Aquest any 2013 el museu ha modificat els seus horaris, a causa de la ubicació a les seves instal·lacions de la Oficina municipal de Turisme, fet que ha permès ampliar considerablement els seus horaris. D'altra banda, els horaris s'han diversificat molt més, adaptant-se als fluxes de visitants que al llarg de l'any té el nostre municipi.

Així, el nou horari del museu és:

Gener-febrer, novembre-desembre

- De dimarts a dijous, de 10 a 16h
- Divendres i dissabte, de 10 a 14h i de 16 a 18h
- Diumenge, de 10:30 a 13:30h
- Dilluns tancat, excepte festius i ponts.

Març, abril, octubre

- De dilluns a dissabte, de 10 a 14h i de 16 a 18h
- Diumenge, de 10:30 a 13:30h

Maig, juny, setembre i setmana santa

- De dilluns a dissabte, de 10 a 14h i de 16 a 19h
- Diumenge, de 10:30 a 13:30h

Juliol i agost

- De dilluns a diumenge, de 10 a 14h i de 16 a 20h

Dies de tancament anual:

- Gener: 1, 6 i tercera setmana de gener
- Setembre: 11 (excepte caps de setmana i ponts)
- Desembre: 25 i 26

Així doncs, durant l'any 2013 el museu ha obert les portes un total de 319 dies.

Programa d'exposicions

Exposició permanent

Espai EmpordàNA'T *Un territori, quatre parcs, mil descobertes*

S'ha continuat treballant amb els directors i tècnics dels parcs Albera, Cap de Creus, Aiguamolls de l'Empordà i Montgrí, Illes Medes i Baix Ter per tal de tirar endavant el disseny del projecte sobre el quatre parcs naturals del territori. El resultat final és un recorregut pels parcs a través d'una panoràmica del 68m lineals que permet una aproximació als espais protegits des del punt de vista de la biodiversitat, del patrimoni arquitectònic i cultural, de l'explotació tradicional i els productes locals, de les activitats de lleure lligades al medi natural i del patrimoni intangible.

El projecte inicial incloïa la traducció dels textos a tres idiomes (castellà, anglès i francès). Per part del museu s'ha considerat la necessitat de traduir-ho també a l'alemany, ja que ens trobem en una zona turística amb una afluència (i també residència) important de públic alemany.

A partir del tercer trimestre de l'any s'ha iniciat per part del dissenyador la implementació del projecte.

Exposicions temporals

Durant aquest 2013 el museu ha acollit 5 exposicions temporals:

Fins al 8 de gener *La força de la Tramuntana, exposició d'Anna Ma Constanseu.*

Del 15 de desembre de 2012 fins al 08 de gener de 2013. Organitzada per Anna Mª Constanseu per donar a conèixer al seva obra més recent. Van assistir-hi 144 persones a 8 de gener de 2013.

Mediterrània Viva, entre dues aigües. Del 2 de febrer al 21 de juliol de 2013. Organitzada per Can Quintana Museu de la Mediterrània, el Parc Natural del Montgrí, de les Illes Medes i del Baix Ter i l'Obra Social de "la Caixa". Es va portar a l'Ecomuseu-Farinera de Castelló d'Empúries, to adaptant-la, en col·laboració amb els Parcs Naturals dels Aiguamolls de l'Empordà i el del Montgrí, de les Illes Medes i del Baix Ter. L'adaptació

de l'exposició va ser finançada a través de la Convocatòria 2012 de la Xarxa de Museus Locals de Girona 2012 de Montgrí.

L'exposició mostra els valors naturals de les Illes Medes, des de la profunditat marina fins al paisatge natural i humanitzat de la superfície i la transformació que s'ha anat succeint al seu voltant al llarg del temps. Durant la seva estada a Castelló d'Empúries, l'exposició va presentar també el món aquàtic de la zona del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà i la seva influència en la biodiversitat de la nostra àrea. Van assistir-hi 413 persones.

S'han organitzat activitats paral·leles a l'exposició com són:

- Guia de lectura "El Mar", Recull elaborat per la Biblioteca Ramon Bordas i Estragués
- Visita guiada a l'exposició amb Elena Padró, biòloga del Museu de la Mediterrània de Torroella.
- Concurs literari: Un mar a mans, conjuntament amb la Biblioteca municipal.

Inèdits. Miquel Capalleras i Carles Fages de Climent. PRODUCCIÓ PRÒPIA. Del 5 d'abril i el 2 de juny de 2013. L'exposició va estar comissariada per Anna Pibernat, professora de l'INS de Castelló d'Empúries. Es tracta d'una exposició de petites dimensions i baix pressupost, realitzada amb mitjans propis.

L'exposició ofereix una retrospectiva del pintor altempordanès Miquel Capalleras i s'hi podien veure per primera vegada els dibuixos amb que el pintor va il·lustrar el poemari Zoo (1968) del poeta castellaní Carles Fages de Climent, ambdós inèdits fins ara. Van visitar-la 354 persones.

Com activitat paral·lela, els alumnes de l'INS Castelló d'Empúries han realitzat la visita guiada a l'exposició de la mà de la seva comissària i han desenvolupat posteriorment el seu propi treball creatiu, que ha estat exposat a les sales del museu.

S'han organitzat activitats paral·leles a l'exposició com són:

- Guia de lectura "Fages de Climent", Recull elaborat per la Biblioteca Ramon Bordas i Estragués.
- En 13 d'abril es va presentar en els espais del museu la publicació del mateix llibre de poemes ZOO, editat per Brau.

El Món Agrari a les terres de parla catalana. De l'1 d'agost a l'1 de setembre de 2013. L'exposició *El Món Agrari a les terres de parla catalana* s'acollirà l'exposició temporal ha estat organitzada per la Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana, l'Institut Ramon Muntaner i la Fundació del Món Rural.

L'exposició, articulada en dotze grans plafons, fa una mirada retrospectiva sobre l'activitat agrària del país des de finals del s. XIX fins avui. Essent un compendi dels canvis que durant més de cent anys han sofert tant els paisatges com les formes de vida i treball el nostre país. Atès que l'exposició l'acollíem durant el mes d'agost, i tenint en compte que el nostre és un municipi turístic, es va optar per traduir els textos introductoris de cada àmbit de l'exposició a idiomes (castellà, francès, anglès i alemany). Varen visitar-la 106 persones, 30 de les quals van assistir a la visita comentada per part del comissari de la mostra, el sr. Josep Santesmas.

En el marc de l'exposició, el 9 d'agost el museu va organitzar la conferència: "*El món agrari empordanès cinquanta anys després de la tesi d'Albert Compte*" a càrrec de l'historiador Pere Gifre.

Paisatge latent: closes, cortals i cortalers. PRODUCCIÓ PRÒPIA. Del 6 de desembre de 2013 al 5 d'octubre de 2014. L'exposició és el resultat d'un extens treball de recerca i documentació realitzat entre els anys 2009 i 2011 que ha permès posar en valor aquestes terres i el seu procés d'antropització. En tot el procés, s'hi han implicat diverses entitats de recerca i municipis. En la fase de recerca es va rebre suport de l'Institut Ramon Muntaner a través de l'Associació d'Història Rural de les Comarques Gironines i de la Fundació Albert Tomàs Bassols.

L'exposició, que es distribueix en cinc àmbits, es presenta la plana al·luvial empordanesa i el procés de dessecació que al llarg dels segles va permetre guanyar terreny a les aigües i convertir-les en terres de pastura o de conreu. Un procés que tan sols es va veure alterat per l'arribada del turisme als anys seixanta del segle XX. Per apropar-se a les terres guanyades es van construir els cortals, uns hàbitats dispersos i ben diferenciats de la resta que, juntament amb les closes, configuren un paisatge agrari propi i diferenciat d'aquesta zona litoral empordanesa: Castelló d'Empúries, Sant Pere Pescador, Peralada i Pau. La singularitat d'aquest territori no ve donada només per les condicions geogràfiques i paisatgístiques del lloc, sinó també pel dia a dia dels habitants d'aquestes explotacions. Fins a finals d'any hi ha passat 47 persones.

S'ha desenvolupat un programa didàctic destinat principalment a les escoles de la comarca i diverses activitats paral·leles a l'exposició, que han estat elaborades per l'estudiant en pràctiques Verònica Moreno. Totes elles es portaran a terme al llarg del 2014.

L'objectiu del Programa Educatiu del museu és col·laborar de manera activa en el procés d'adquisició de coneixements que es duu a terme en els centres, atès que el patrimoni industrial com a testimoni d'una activitat productiva és un recurs didàctic que permet assolir coneixements mitjançant l'experimentació i observar in situ les aplicacions de la ciència i de la tècnica.

Any rere any, el museu reforça la seva vessant educativa, conscients del paper que tenim en la formació dels nostres joves. El museu treballa per oferir activitats noves i de qualitat, que arribin la totalitat de la comunitat educativa i que es duguin a terme en espais ben equipats.

El museu ha rebut 2.295 alumnes al llarg de l'any 2013.

Les activitats permanents de l'oferta educativa del museu són:

- **Visites guiades** adaptades als diferents nivells educatius

El servei educatiu del museu ha realitzat 43 visites guiades al llarg de l'any, que representen 45% de les activitats amb escolars. S'han atès a 1.271 alumnes.

- **Tallers**

S'han realitzat 52 tallers pels quals han passat 1.024 alumnes, que representen el 18% de les activitats de l'oferta escolar de l'any.

Els tallers que s'ofereixen són:

- El pa, de l'obrador a la taula. Procés d'elaboració, ingredients i varietats del pa.
- El petit moliner. Construcció de la maqueta d'un molí fariner, part hidràulica i part productiva.
- Som el què mengem ? Sobre hàbits d'alimentació saludables.

Programa Alt Empordà a Fons

Aquest programa continua congelat. El museu ha continuat oferint dues visites guiades gratuïtes als centres de la comarca per no perdre aquest públic.

Programa Indika

Un total de 593 alumnes que han passat pel museu ho han fet aprofitant-se al programa "INDIKA" de recursos educatius de la Diputació de Girona, que subvenciona al voltant del 85% del preu de l'activitat.

Una comarca de museu

Un total de 152 alumnes s'han acollit al programa *Una comarca de Museu* i han rebut el joc de L'escala del col·leccionable.

Beca per treballs de recerca de batxillerat

S'ha convocat per tercer any, la Beca per treballs de recerca de batxillerat. Amb aquesta beca es volen potenciar els treballs de recerca de temàtica vinculada a l'Ecomuseu-Farinera de Castelló d'Empúries, realitzats per estudiants que cursin batxillerat en qualsevol Centre de Secundària de la comarca de l'Alt Empordà.

Novetats educatives: activitats educatives puntuals

I seguint, aquesta línia, el Servei Educatiu potencia les activitats educatives puntuals emmarcades dins de les activitats anuals i les exposicions temporals programades durant l'any.

La relació d'activitats que s'han portat a terme són:

- El Joc-qüestionari: El mar adreçat a les escoles municipi, però també al familiar, en el marc de l'exposició temporal: *Mediterrània Viva*. Una activitat que hem elaborat conjuntament amb la Biblioteca Ramon Bordas i Estragués.
- Del 20 de maig al 2 de juny els alumnes de l'Institut de Castelló d'Empúries van penjar els seus treballs de dibuix en relació a l'après en l'exposició temporal: *Inèdits*. Una activitat en la que va col·laborar el Departament Visual i Plàstica del mateix institut.

Enquestes de satisfacció

Sobre 127 professors enquestats, un 71% opina que el servei educatiu del museu globalment està molt bé, el 27% que està bé i el 1% regular. No hi ha cap valoració ni malament ni molt malament.

Participació en el pòster *La nostra escola, el nostre entorn*

Des dels Serveis Educatius de l'Alt Empordà i la Taula de Debat Educatiu de l'Escala s'ha promogut el projecte LA MEVA ESCOLA, EL NOSTRE ENTORN, el qual té per objectiu portar a la reflexió sobre la problemàtica ambiental des de l'escola i cap a les famílies.

S'il·lustren uns 40 comportaments ambientals que vénen acompanyats d'una Guia que detalla cadascuna de les accions que desenvolupen els pictogrames, amb un apartat de [+info] que obre la porta a una gran quantitat de recursos didàctics per treballar el tema.

En aquest sentit, es va sol·licitar a l'Ecomuseu-Farinera col·laboració per a la participació en un pòster que es destinarà a les escoles. La

participació del museu es va centrar en incloure en el pòster pautes de consum alimentari equilibrat, saludable i sostenible en relació al pa, que també es van incloure a la web del projecte (<https://sites.google.com/a/xtec.cat/escoles-verdes-ae/poster-ambiental>).

S'han editat 2.000 unitats del pòster ambiental que es repartiran a les famílies de l'Escola. El Setmanari Empordà realitzarà un segon tiratge de 8.000 exemplars per encartar dins del diari i formar part del suplement "Diàlegs d'educació". Aquest fet ens ha dut a introduir un codi QR per tal de poder visualitzar i disposar d'informació més detallada del treball del pòster per part dels centres.

Pràctiques d'estudiants

El 29 de maig vam col·laborar amb les pràctiques de tres alumnes pel seu projecte del cicle formatiu d'educació infantil de l'INS Ramon Muntaner.

D'altra banda, s'ha signat un conveni amb la Universitat de Girona per a l'acollida en pràctiques d'una estudiant que desenvoluparà les activitats paral·leles a l'exposició *Paisatge Latent*.

Recerca

Edicions pròpies relacionades amb l'activitat

Edició del catàleg de l'exposició *Paisatge latent: closes, cortals i cortalers*

S'ha editat el catàleg de l'exposició, que culmina un projecte iniciat l'any 2009. Està estructurat en tres apartats: els continguts de l'exposició (amb una annex en 4 idiomes: castellà, francès, anglès i alemany), un recull de les 16 entrevistes realitzades i les fitxes dels 57 cortals i les dues capelles. Hi ha un recull de 64 de les imatges de l'exposició, a més d'imatges dels entrevistats i dels cortals.

Publicació en revistes i altres suports de divulgació externs

Ha aparegut informació sobre el museu en diversos mitjans especialitzats:

- Butlletí Patrimoni Industrial
- Informatius Museus
- Diàlegs d'Educació
- Revista Empordà Guia

- Descobrir Catalunya 179
- Guia Sàpiens de museus
- Presència
- Revista Terra 397

Destaquem els diversos articles que hem publicat a la revista municipal La Muga, que s'ha editat de nou en format paper i també digital: <http://www.castelloempuriabrava.com/LaMuga/>

Documentació

Documentació

L'Ecomuseu-Farinera disposa del programari Museum PlusCatalà 2, per a la documentació i gestió dels béns mobles museístics que formen la col·lecció del museu. Avui en dia el 100% dels seus objectes es troben digitalitzats.

Conservació i restauració

Conservació preventiva

L'Ecomuseu-Farinera realitza anualment un tractament de conservació preventiva de tota la maquinària de la col·lecció i del magatzem de reserva del museu. La setmana del 14 al 21 de gener el museu va tancar les seves portes per tal de tractar la totalitat de la maquinària, ja que atesa la naturalesa de la col·lecció, aquesta no es pot ni desmuntar ni traslladar i s'ha de tractar *in situ*.

El tractament es realitza amb Fosfamina per tal de controlar els xilòfags, Tenebrio Molitor, Plodia, Ephestia i Rhizoperta, en tots els estadis en els que afecten a la fusta. Anterior cal realitzar tota una tasca de segellat dels espais i obertura de la maquinària; que posteriorment s'ha de retirar i tornar a col·locar al seu lloc.

El pressupost destinat a conservació preventiva per a l'exercici 2013 va ser de 6.000,00 €.

Presència del museu al territori

Fira del pa

Des de fa ja quinze anys Castelló d'Empúries acull la Fira del pa, la farina i el blat, que s'organitza amb la voluntat d'apropar al públic interessat tant al conreu del blat, com a la producció de la farina i a tots aquells productes que se'n deriven.

Al llarg d'aquests anys, la fira ha quedat ja consolidada com una de les fires de referència a la nostra comarca ja que les diverses activitats de caràcter lúdic, cultural, gastronòmic i comercial que s'hi organitzen, que interessin i atrauen a un ventall de públic molt divers.

Després d'un any d'aturada, aquest 2013 hem reprès una Fira del pa renovada, amb implicació explícita del Gremi de Flequers artesans de les comarques gironines.

El Pa de la Tramuntana, ha estat el convidat principal de la nostra fira. És un pa elaborat pels Flequers Artesans de les Comarques Gironines amb blats de varietats antigues produïts per la Cooperativa Agrícola de Castelló d'Empúries al Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà, en la gestació del projecte l'Ecomuseu-Farinera hi va tenir un paper actiu. També es va presentar el projecte "És farina de Girona".

A fira d'aquest any s'ha organitzat buscant les complicitats d'altres àrees de l'ajuntament i del gremi de flequers, per tal d'oferir un esdeveniment de qualitat i baix cost, S'han ofert visites guiades temàtiques relacionades amb el pa, tallers de pa per als més menuts, una sessió de *Contes per sucari-hi pa*, menús gastronòmics de la fira als restaurants del municipi, una caracterització d'aparadors i un concurs fotogràfic.

Concert de l'Orquestra Barroca Catalana.

En el marc del Dia Internacional dels Museus, el 17 de maig a les 21h es va organitzar un concert de l'Orquestra Barroca Catalana (divulgació i recuperació de repertori dels segles XVII i XVIII) a la Capella de Santa Clara. El programa estava centrat en la música de Manel Pla i el l'Europa del seu temps, i van assistir al concert 45 persones.

Programa d'Activitats

A part de les activitats paral·leles que s'han fet entorn a les exposicions temporals, el museu ha organitzat les següents activitats:

Paquet familiar *Vine i fes-te el pa.*

Per primer cop el museu programa un paquet familiar en que es combina fer pa i visitar el museu. El taller està conduït per un forner de la vila que ensenya a fer pa i posteriorment, mentre la massa fermenta, es realitza una visita guiada al museu donant a conèixer la seva maquinària i el procés de fer farina. Finalment, s'enforna el pa que cadascú s'emporta cuït. Al llarg de l'any s'ha fet 2 sessions. Hi ha assistit 47 persones.

Activitats de Sant Jordi

Aquest any per commemorar la diada de Sant Jordi, el museu conjuntament la Biblioteca Ramon Bordas i Estragués, ha organitzat un concurs literari titulat: *Un mar a mans*.

Dia Internacional dels Museus

Com és habitual, l'Ecomuseu-Farinera organitza diverses activitats amb motiu del Dia Internacional dels Museus, que enguany té el lema "Museus (memòria + creativitat) = progrés social".

El 17 de maig a les 21h va tenir lloc el Concert de l'Orquestra Barroca Catalana a la Capella de Santa Clara.

El dia 18 de maig varem participar en la Nit Europea dels Museus. Es va oferir visita guiada conjunta al Museu d'Història Medieval de la Cúria-Presó i a l'Ecomuseu-Farinera, on es va acabar el recorregut amb una copa de cava. Van assistir-hi 31 persones.

Del 18 de maig fins el 16 de juny, hem organitzat l'activitat "Descobrir la peça intercanviada" amb el col·lectiu "Una comarca de museu". Es tractava d'un primer intercanvi de peces entre museus de l'Alt Empordà tot mobilitzant 28 peces per tota la comarca com a peces convidades. Els intercanvis de peces han estat entre l'Ecomuseu-Farinera de Castelló d'Empúries i el Museu de l'Anxova i de la Sal, entre el Museu Memorial de l'Exili i el Museu del Joguet de Catalunya, entre el Museu d'Arqueologia de Catalunya- Empúries i el Museu de l'Empordà i entre el Museu de la Tècnica de l'Empordà i el Museu Ciutadella de Roses.

I finalment, del 14 al 24 de maig, hem organitzat pel públic escolar la Xerrada/taller: Fem el nostre museu. Que no ha tingut èxit de públic.

Festa Major de Sant Llorenç

En aquesta ocasió, a més de l'habitual jornada de portes obertes, el museu va oferir el dia 9 d'agost la conferència "El món agrari empordanès cinquanta anys després de la tesi d'Albert Compte" a càrrec de l'historiador Pere Gifre en el marc de col·laboració de l'Institut d'Estudis Empordanesos amb l'exposició temporal: El Món Agrari a les terres de parla catalana.

Festival Terra de Trobadors

El dia 6 de setembre, en el marc del XXII Festival Terra de Trobadors, el museu va organitzar per primera vegada una oferta d'un 2x1 en l'entrada del museu. I el diumenge 8 de setembre, un taller de pell organitzat pel Museu de la Pell d'Igualada en el qual es podia aprendre a fer un penjoll de pell.

Com cada any el pati de la Farinera va acollir la Taverna del Mar, espai ocupat pel Club de REM d'Empuriabrava. Els quals van oferir un taller de nusos.

Jornades Europees de Patrimoni

Enguany es van celebrar entre els dies 27 i 19 de setembre i l'ecomuseu va oferir Jornades de Portes obertes i una visita guiada temàtica. La visita que es titulava: *La Farinera, un patrimoni recuperat* donava a conèixer la evolució històrica des del molí fariner a fàbrica, d'aquesta al museu actual, amb les diferents fases de rehabilitació i les adequacions que s'hi ha fet en diverses fases.

18a Setmana de la Ciència

S'ha participat en 18a Setmana de la Ciència, organitzada per la Fundació Institució Catalana de Suport a la Recerca i que commemora l'Any Internacional de l'Estadística, l'Any Internacional de la Cooperació en l'Esfera de l'Aigua i la commemoració del 90è aniversari de la visita d'Albert Einstein a Catalunya. L'Ecomuseu-Farinera de Castelló d'Empúries ha preparat diverses activitats: jornada de portes obertes, visita guiada i el cicle de cinema científic, organitzat per la Fundación Española para la Ciencia y la Tecnología (FECYT). Enguany s'ha de proposat aquesta als alumnes de primària i ha tingut molt bona acollida.

XXI Festival de les Aus

L'Ecomuseu-Farinera va participar en el XXI Festival de les Aus acollint diverses activitats els dies 6, 7 i 8 de desembre. La primera activitat fou, el passí del documental *Entre el cel i la terra*. La segona, l'activitat *Coneix els ocells de l'Empordà'n'at* amb l'ornitòleg Enric Capalleras i la darrera una Visita comentada a l'exposició temporal: *Paisatge Latent. Closes, cortals i cortalers*.

Taller de figuretes de massapà

De cares a les Festes de Nadal hem organitzat un taller familiar de cuina per tal d'aprendre a fer figuretes de massapà amb motius nadalencs.

Jornades de portes obertes

Durant aquest any hem organitzat les habituals jornades de portes obertes que tenen per l'objectiu fer accessible el museu a tots els públics. Un total de 2.872 persones van gaudir d'aquestes jornades de portes obertes, que coincideixen amb les activitats festives del municipi i amb

diversos esdeveniments en relació amb el patrimoni, a la vegada que suposen la sensibilització dels visitants envers aquestes temàtiques:

- El 2 i el 3 de febrer, La Candelera, festa major d'hivern.
- El 18 de maig, Dia Internacional dels Museus.
- El 23 de juny que varem celebrar la 2a edició Dia del visitant. Solstici d'estiu.
- El 10 d'Agost, durant la festa Major de Sant Llorenç.
- Del 27 al 29 de setembre, Jornades Europees del Patrimoni.
- Del 11 al 13 d'octubre, 6a Ruta de l'Art.
- El 17 de novembre, Setmana de la Ciència.
- 6 de desembre, coincidint amb la Fira de Nadal.

Accions col·laboratives

Una Comarca de Museu

El col·lectiu *Una comarca de museu* està integrat per vuit museus de l'Alt Empordà (Museu del Joguet de Catalunya, Museu de l'Empordà, Museu de la Tècnica de l'Empordà, Museu de l'Anxova i de la Sal de l'Escala, Museu d'Arqueologia de Catalunya-Empúries, Museu de la Ciutadella de Roses, Museu Memorial de l'Exili de la Jonquera i Ecomuseu-Farinera de Castelló d'Empúries) que tenen una oferta educativa permanent i estable. El projecte neix a partir de la iniciativa de tirar endavant un itinerari escolar per tal que els alumnes de la comarca coneguin cada un dels seus museus al llarg del seu període escolar. A partir d'aquí la col·laboració s'ha estès a altres àmbits de treball.

Les accions més significatives d'aquets anys ha estat la programació de la 2a edició de les jornades formació de professors amb l'objectiu d'introduir el professorat al món dels museus i als seus serveis pedagògics. Aquestes jornades han gaudit d'un gran èxit de convocatòria.

També s'ha programat una acció conjunta de difusió en el marc del Dia Internacional dels Museus. Es tracta d'un intercanvi de peces sota el lema *De museu a museu: vine a descobrir una peça intercanviada* per la qual els vuit museus de la xarxa s'intercanviaran diferents peces, acollint temporalment cada museu una peça convidada.

Les peces cedides tenen vinculacions amb els museus d'acollida, ja sigui per raó de les col·leccions, les temàtiques o els fons dels museus receptors. Els intercanvis de peces són entre l'Ecomuseu-Farinera de Castelló d'Empúries i el Museu de l'Anxova i de la Sal, entre el Museu Memorial de l'Exili i el Museu del Joguet de Catalunya, entre el Museu d'Arqueologia de Catalunya-Empúries i el Museu de l'Empordà i entre el Museu de la Tècnica de l'Empordà i el Museu Ciutadella de Roses.

Altres col·laboracions

D'altra banda, s'han seguit els projectes col·laboratius en que ja s'estava treballant i s'han establerts nous vincles amb entitats del territori. La institució segueix les col·laboracions que s'emmarquen en convenis, aquest any hem signat conveni amb la UdG per acollir estudiants en pràctiques.

Pel que fa al sector privat, val a dir que hem iniciat contactes amb La Copa SCP per tal d'establir un intercanvi de serveis. D'una banda el museu els permetrà accedir i fer ús dels espais per a les seves activitats d'educació ambiental vinculades al Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà i en contraprestació La Copa oferirà activitats gratuïtes periòdiques per als visitants del museu i ens assessorarà en el desenvolupament d'activitats pedagògiques vinculades a l'Espai EmpordàNA'T. També ens hem entrevistat amb Tarregada, per tal d'oferir paquets conjunt d'educació ambiental.

Finalment, i per encàrrec de l'ajuntament de Castelló d'Empúries, des de l'Ecomuseu-Farina col·laborarem en la redacció del projecte museogràfic de remodelació de l'exposició de la Cúria-Presó del segle XIV com a futur museus d'història medieval de la vila.

Programa de difusió

Un dels nostres programes més importants és el de difusió, que té com a objectiu donar a conèixer la col·lecció del museu al públic més ampli possible, tant de la nostra vila, com de la comarca, com del territori català. Sense oblidar que Castelló d'Empúries, i l'Alt Empordà, és una àrea de gran afluença de turistes, als qui volem fer arribar també el nostre patrimoni, element d'identitat de la comunitat que visiten.

La difusió de l'ens es realitza a través de múltiples accions: les visites, bé siguin individuals o guiades, els fulletons i altre material imprès de diversa índole, la pàgina web (www.ecomuseu-farina.org), el joc digital (www.elpaisdelsfarinons.cat), disposem també d'un perfil al facebook molt actiu, les activitats, etc.

Web

La pàgina web ha rebut 6.265 visites a final d'any, amb un temps promig de 3,25 minuts.

S'ha incorporat també a la pàgina web del museu els següents link:

- Pirinexus: <http://www.pirinexus.cat/>
- La Muga: <http://www.castelloempuriabrava.com/LaMuga/>

- Terra de Cortals: <http://www.ecomuseu-farinera.org/terrdecortals/>

Xarxes socials

A final d'aquest any el perfil del Facebook tenia 3.221 amics, 531 amics més que l'any anterior.

Aparició en mitjans de comunicació

Servei de Notícies del Museu

Enguany s'han generat un total de 20 notes de premsa, que han estat difoses als mitjans de comunicació a través del SETAC

Premsa, ràdio i televisió

El museu ha aparegut a diferents mitjans: SETAC, Empordà, Hora Nova, Diari de Girona, El Punt, Diari ARA i també a La Vanguardia.com. També en premsa especialitzada: Butlletí Patrimoni Industrial, Informatius Museus, Diàlegs d'Educació, Revista Empordà Guia, Descobrir Catalunya 179, Presència, Revista Terra 397, Revista Cavall Fort i Mira'm.

També en nous canals informatius vinculats a les xarxes socials, com: www.gironanotícies.com; www.àtica.com, Oci a Catalunya, Sites alt emporda museus, País de Cazarabet km 16, El digital de cultura de proximitat/surtsdecasa (facebook), Fenturisme.cat, l'agenda de Cultureta (<http://culturetacat.wordpress.com/>), Menuts Girona i la web IES Castelló d'Empúries; en aquest darrer cas el marc de l'exposició Inèdits.

Durant l'any s'han produït diverses entrevistes per diferents mitjans radiofònics com:

- El 23 de gener varem realitzar una entrevista per a Ràdio Municipal Sant Boi, en el Programa Parlem de Territori.
- El 26 de febrer el programa L'Ull viu, que fan els alumnes 3r ESO de l'INS Castelló d'Empúries, ens varen entrevistar en relació a l'exposició temporal Mediterrània Viva.
- El 17 de d'abril Reportatge per revista Francesa Terres Catalanes.

Difusió i comunicació

El 30 de maig es va gravar a la Farinera un capítol pel programa de produccions Corisa sobre el museu per a la Televisió del Ripollès.

El 13 de maig varem fer una presentació a la premsa de per part del col·lectiu Una comarca de museu de l'activitat *De museu a museu* en el marc del Dia Internacional dels Museus.

El 19 de maig, la notícia de TV Empordà sobre la Fira del pa es difon a través de la Xarxa de Televisions Locals de Catalunya.

A més, les diverses notícies generades des de l'ecomuseu han estat recollides a Empordà Televisió (Roses).

Serveis

Centre de documentació

El fons documental de l'Ecomuseu-Farinera es divideix en dues grans col·leccions: la Biblioteca de la Fàbrica i la Biblioteca de l'Ecomuseu-Farinera. Cada col·lecció conté diferents tipologies de documents com poden ser llibres, revistes, fotografies, diapositives o material audiovisual, en el cas del museu; o llibres, revistes, fotografies, catàlegs i documents, en el cas de la fàbrica.

Ingressos

Des de la Farinera aquest any hem adquirit, mitjançant la compra, l'intercanvi o la donació, una sèrie de llibres, revistes i documents que s'han sumat al fons documental de l'Ecomuseu.

Llibres, catàlegs i monografies: enguany hem rebut un total de 16 llibres.

Consultes

Consultes telemàtiques

Durant l'any hem rebut la consulta al febrer sobre gestió econòmica del museu per part de la sra. Carla Bonadona, estudiant del Màster Turisme Cultural de la UdG.

També, el 5 de març, la consulta de dues empreses Dosdoce.com y Ende comunicació pel seu estudi de l'ús de tecnologies de darrera generació en museos, centres culturals, centres d'art i galeries. (https://www.surveymonkey.com/s.aspx?sm=cFXj32Z_2biIyHamiZ3JAVew_3d_3d)

I finalment, també la consulta de l'empresa Museum Mediators pel seu "Proyecto Leonardo de Transferencia de Innovación que consiste en definir qué significa la Mediación Museística" (<http://www.surveymonkey.com/s/YVLL36R>)

Permís fotogràfic

Durant l'any 2013 s'han concedit permisos de presa de fotografies:

- Mariona Iribarren Nadal [mariona.iribarren@gmail.com] per un article a la revista de Palafrugell.

Cessió d'espais del museu

Amb la vocació d'oferir servei a la seva comunitat i per tal que la inversió que s'hi ha realitzat tingui un retorn a la població del territori, el museu ha posat a disposició de la ciutadania diversos dels seus espais públics per tal que s'hi puguin realitzar activitats de diversa índole: reunions, xerrades, sessions formatives, jornades...

A aquest efecte, la Junta Rectora del museu va aprovar el mes de desembre una *Normativa d'ús dels Espais de l'Ecomuseu-Farinera per a activitats sense ànim de lucre*.

Durant l'any 2013, els espais s'han obert a les propostes ciutadanes i s'ha cedit l'espai per a la realització de diverses activitats:

- A l'IAEDEN pel Seminari Agricultura i Medi Ambient els dies 2 i 9 de març, també durant la Jornada de Custòdia Agrària, 25 d'abril i durant la Jornada de la Dona Pagesa el 19 d'octubre i per la trobada de productors de Custòdia Agrària, el novembre.
- A l'Àrea de Benestar i Famílies de l'Ajuntament de Castelló d'Empúries pel dia de la dona treballadora, el 8 de març i per l'acte contra la violència de gènere, el 23 de novembre.
- Al Centre Màster Girona per la formació dels alumnes de l'aula de turisme, el 22 de març.
- A l'editorial Cal.lígraf per la presentació del llibre "Dialogos alrededor de la ciencia", de Juan Jesús Aznar, el 12 d'abril.
- A l'editorial Brau per presentació del llibre ZOO, de Carles Fages de Climent, el 13 d'abril.
- A la XATIC i el Consorci de les Vies Verdes per la presentació del carnet compratit XATIC i Vies Verdes, el 27 de maig.
- A la Cooperativa Agrícola de Castelló d'Empúries per reunions, els dies 6 de juny i el 4 de novembre.
- A l'Àrea de Cultura de l'Ajuntament de Castelló d'Empúries pel Recital de poesia que organitzava Versos.cat, el 10 d'agost, i per la Presentació del Llibre "El carrer de Sant Francesc de Castelló d'Empúries i el seu entorn. Evolució històrica i arquitectònica" d'en Salvador Famoso, el mateix dia. I durant tot els divendres de l'any pel Curs d'astrologia.
- A l'Associació de veïns del carrer Sant Francesc pel sopar anual, el 31 d'agost.
- Al Patronat de la Costa Brava per a l'organització del Instagram del

Terra de Trobadors, el 8 de setembre.

- A l'Escola de Capacitació Agrària Empordà per la Jornada tècnica: Higiene en l'elaboració de pinsos i cereals per a l'alimentació animal, el 23 de setembre.
- A l'APNAE per una reunió interna, el 28 de setembre.
- A l'Àrea de Medi Ambient de l'Ajuntament de Castelló d'Empúries per reunions amb pagesos, el 13 i el 25 de febrer, el 30 de maig i el 19 d'octubre.
- A l'Associació Via Pirena i l'Institut d'Estudis Empordanesos per les VI Jornades L'Empordà com a actiu econòmic, el 5 de novembre.
- Al Parc Natural Aiguamolls per la projecció del Film: Aiguamolls, el 6 de desembre.
- A l'Associació de Caçadors de Castelló d'Empúries per una reunió, el 31 de juliol.

Acció Institucional

Xarxes

Sistema Territorial del mNACTEC

Com a museu secció del Sistema Territorial del Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya, l'Ecomuseu-Farinera assisteix a les diferents convocatòries de reunió tant com a membre de la Comissió Executiva com del plenari i de directors.

XaTIC

El municipi de Castelló d'Empúries forma part de la Xarxa de Turisme Industrial de Catalunya, una associació de municipis constituïda l'any 2006, amb l'objectiu de generar una actuació comú com instrument de projecció, d'atracció de visitants i de creació d'activitat econòmica i cultural entorn al turisme industrial. Així doncs, des de fa que es treballa en la línia de convertir l'Ecomuseu-Farinera en un element que contribueixi a crear una oferta turística de qualitat.

El museu forma part de la direcció tècnica, pel que hem assistit a les diverses reunions de la direcció tècnica i a l'Assemblea General.

Convenis

Conveni marc amb la UdG

Signat el 15 de març de 2013. Conveni de col·laboració acadèmica entre l'Ecomuseu-Farinera de Castelló d'Empúries i la Universitat de Girona per a la realització de pràctiques acadèmiques externes.

Signat el 24 d'octubre de 2013. Conveni específic per a les pràctiques de l'alumna Verónica Moreno, estudiant de Grau en Geografia a la Facultat de Lletres.

Conveni amb el Consorci de les Vies Verdes de Girona

Signat el 17 de juny de 2013. Conveni marc de col·laboració entre l'Ecomuseu-Farinera de Castelló d'Empúries i el Consorci de les Vies Verdes de Girona. La Farinera ha esdevingut un punt de suport als usuaris de la ruta, que a la vegada difondrà la importància del patrimoni que s'hi mostra i la seva àmplia oferta cultural.

Equipaments i infraestructures

Adequació de la recepció del museu per acollir l'oficina municipal de turisme

Per tal d'acollir la oficina de turisme i assolir una millor circulació des dels accessos cap als diferents espais del museu, s'ha remodelat la recepció ubicada a la planta baixa de l'edifici del Casal, amb el que s'ha creat un únic espai amb múltiples funcions: recepció, informació i atenció al visitant de l'ecomuseu, oficina d'informació i turisme, venda de la botiga, informació sobre els Parcs naturals de l'Empordà. A tal efecte, s'ha modificat la senyalització interna del museu per tal que els usuaris percebin a primer cop d'ull els diferents serveis a la seva disposició.

Rec del Molí

Les actuacions que s'han portat a terme durant l'any 2013 han estat varies neteges per part de l'empresa AricoForest.

El Sr. Joaquim Serra ens va manifestar la seva voluntat de deixar de fer les tasques de control i accionament de la comporta de la resclosa de Vilanova de la Muga. Es va acordar encarregar les tasques a Castelló d'Empúries 2000 SA.

Seguretat

Prevenició de riscos laborals

S'ha prorrogat el contracte amb l'empresa ASEPEYO per a la realització de pla de prevenició de riscos i per als exàmens de salut per als treballadors de l'ens que hi van donar la seva conformitat.

Formació del personal

Assistència a Jornades de formació

El personal de l'Ecomuseu-Farineracon juntament amb el l'Àrea de Turisme ha estat realitzant formació específica en relació als quatre parcs naturals de l'Empordà per tal que el personal d'atenció al públic pugui donar informació acurada sobre aquests.

- 22/04. Parc natural dels Aiguamolls de l'Empordà
- 29/04. Paratge d'Interès Natural de l'Albera.
- 06/05. Parc Natural del Cap de Creus.
- 03/06. Parc Natural del Montgrí, Illes Medes i baix Ter.

El 26 de setembre hem assistit a la Conferència Administrar millor el temps per a ser més eficients que va tenir lloc a l'Espai Armengol de Vilajuïga.

El 17 de novembre al Workshop: Estratègia 2.0 per a la difusió del patrimoni cultural de l'Empordà, també a l'Espai Armengol de Vilajuïga.

Acció Econòmica

SUBVENCIONS

Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimnetació i Medi Natural

Es va rebre una subvenció per a l'exposició temporal "Paisatge latent: terres, closes, cortals i cortalers" per import de 25.848,00 € en el marc de la convocatòria d'Ajuts per al finançament d'actuacions als espais naturals protegits de Catalunya per a l'any 2013.

Diputació de Girona

Es va aprovar la inclusió de l'Ecomuseu-Farinera en el marc de la convocatòria de subvencions als centres de conservació, difusió i interpretació del patrimoni i de la memòria històrica en el marc del programa "INDIKA" de recursos educatius (curs 2013-2014), per a les visites guiades i els tallers que ofereix l'Ecomuseu-Farinera de Castelló d'Empúries als centres educatius de les comarques gironines.

Diputació de Girona+Departament de Cultura

Es va rebre subvenció per import de 21.703,73 € per al Projecte Cultural 2013 de l'Ecomuseu-Farinera de Castelló d'Empúrie, en el marc de la Subvencions per al foment de projectes culturals als museus de les comarques gironines – 2013.

Transferència de crèdit al mNACTEC

Es va autoritzar transferència de crèdit del Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya de l'exercici 2013 per a fer front a les despeses de funcionament de l'Ecomuseu-Farinera de Castelló d'Empúries per un import de 15.000 €.

Castelló d'Empúries, maig de 2014